

IMPLEMENTAREA PILOT A STRATEGIEI INTEGRATE PENTRU INCURAJAREA PARTICIPARII TINERILOR LA DECIZIA PUBLICA

Constanța Bodea, Academia de Studii Economice București

Articolul prezintă principalele obținute în procesul de implementare pilot a strategiei integrate pentru încurajarea participării tinerilor la decizia publică, activități desfășurate în cadrul proiectului *Tinerii și decizia la diferite nivele*, proiect finanțat de Ministerul Educației și Cercetării prin Programul CERES, contract PP5/2002.

Modalități de implementare pilot a strategiei integrate pentru încurajarea participării tinerilor la decizia publică

Implementarea pilot a strategiei integrate pentru încurajarea participării tinerilor la decizia publică s-a realizat prin următoarele acțiuni:

- realizarea a trei programe pilot de formare
- organizarea unui workshop pe tema implicării civice a tinerilor
- implementarea pilot a consultanței on-line prin intermediul portalului

Programe pilot de formare

În concordanță cu activitatea tradițională pe care o desfășoară în acest domeniu, programele de instruire care s-au organizat, au avut ca principal scop contribuția la dezvoltarea și întărirea organizațiilor neguvernamentale de tineret, la dezvoltarea politicilor de tineret în România, precum și la stimularea participării tinerilor prin reformarea managementului public local și central.

Printre participanții la aceste cursuri de instruire s-au numărat și funcționari publici din cadrul direcțiilor de tineret ale instituțiilor publice centrale și locale, precum și tineri din diverse structuri neguvernamentale de tineret. Actorii din sectorul neguvernamental sunt tinerii activi în organizațiile neguvernamentale de tineret; actorii din sectorul guvernamental sunt funcționarii publici care, în cadrul activităților lor zilnice, gestionează problemele specifice sectorului tineret. Rolurile acestor două sectoare sunt distincte și complementare în același timp. Un parteneriat real - dar câteodată doar potențial - există. Acest parteneriat trebuie să fie dezvoltat și susținut pentru beneficiile mutuale ce le implică, și trebuie să servească intereselor comune ale ambelor sectoare (guvernamental și neguvernamental) printr-o cooperare constructivă.

Scopurile acestor programe de instruire au constat în:

- Întărirea cooperării și parteneriatului dintre cei mai importanți actori neguvernamentali și guvernamentali, în dezvoltarea politicii de tineret în România;
- Creșterea nivelului de conștientizare asupra importanței participării tinerilor la procesul decizional;
- Contribuția la dezvoltarea politicii de tineret și a activității de tineret în concordanță cu principiile democrației pluraliste și a drepturilor omului.

Obiectivele specifice ale acestor programe de instruire au fost:

- Crearea spațiului necesar pentru un dialog deschis și pentru împărtășirea experiențelor tuturor partenerilor din sectorul de tineret al României;
- Reflectarea asupra situației curente și a recentelor dezvoltări ale politicilor de tineret în România, cât și asupra conceptului de "politică de tineret";
- Creșterea nivelului de conștientizare asupra rolului și importanței activității de tineret;
- Analiza contribuției sectoarelor neguvernamental (în special ale Consiliilor locale ale tinerilor) și guvernamental în dezvoltarea activității de tineret, în dezvoltarea și implementarea politicii de tineret;
- Promovarea înțelegerii mutuale și a respectului dintre sectoarele neguvernamental și guvernamental – autoritățile statului –, și încurajarea cooperării între acestea;
- Sprijinirea participanților în a identifica instrumente și a-și dezvolta aptitudinile pentru a fi capabili să aplice cunoștințele noi dobândite în activitatea lor de zi cu zi;

- Reflectarea și promovarea valorilor, principiilor și conceptelor activității de tineret din alte țări (procesul decizional, participarea, parteneriatul egal între autoritățile guvernamentale /centrale/locale și ONG-uri, participarea tinerilor, educația non-formală, toleranța, înțelegerea interculturală,etc)
- Analizarea bunelor practici manageriale din România și din alte țări cu tradiție în domeniu;
- Cunoasterea pârgurilor legislative în domeniul participării în România
- Analizarea organizațiilor de tineret și nivelul de implicare al acestora la procesul decizional.

Grupul țintă a fost format din :

- funcționarii publici cu atribuții în domeniul politicilor de tineret din administrația publică centrală și locală;
- tineri membri ai organizațiilor non-guvernamentale (ONG-urilor) de tineret.

Profilul participanților. S-a avut în vedere ca participanții din ambele sectoare, guvernamental și neguvernamental, să prezinte următoarele caracteristici

- ✓ Să fie implicați în dezvoltarea și/sau implementarea activității de tineret și a politicii de tineret;
- ✓ Să fie deschiși, hotărâți și motivați să dezvolte și să contribuie la întărirea dialogului și a cooperării dintre partenerii guvernamentali și neguvernamentali în domeniul tineretului;
- ✓ Să fie într-o poziție care să le permită să implementeze și să monitorizeze rezultatele cursului în sectorul lor de activitate;
- ✓ Să fie în posibilitatea de a participa la acest curs pe toată perioada de desfășurare a acestuia;
- ✓ Participanții din sectorul neguvernamental trebuie să fie tineri implicați activ în activitatea de tineret în cadrul unei organizații neguvernamentale de tineret, de preferat având vârsta între 18 și 30 de ani;
- ✓ Participanții din sectorul guvernamental trebuie să fie funcționari publici din sistemul guvernamental (administrație centrală și locală) care au responsabilități ce privesc activitățile de tineret.

La aceste trei programe au participat, în total, 72 de persoane reprezentanți ai:

- ONG-urilor : ASER, FASER, Asociația Pro Democrația, ASUB, AIESEC, Asociația CIVITAS 99, Fundația Culturală MATCA 2000, Asociația Națională a Studenților în Științe Administrative (ANSSA), Fundația Parada București, Asociația YMCA Baia Mare, Asociația Euro 26, Asociația Leaders România, Grupul pentru Dezbatere și Consens Social, Centrul de Resurse pentru Tineri și Studenți – Cluj, Fundația Life Tineret - Oradea, PROTIN, Centrul de Informare și Consiliere pentru Tineri;

- instituțiilor publice : Institutul pentru Politici Publice, Primăria Sectorului 1, Primăria Sectorului 2, Primăria Sectorului 3, Primăria Sectorului 4, Primăria Sectorului 5, Primăria Cluj, Consiliul Județean Cluj, A.N.T.- București, ANT - Buzău, ANT - Caraș - Severin, A.N.S.I.T., Institutul pentru Politici Publice.

Selecția celor care au participat la aceste programe s-a realizat de către o comisie din partea INA, pe baza analizei *formularului de înscriere*, existând de asemenea și persoane care nu s-au încadrat în criteriile de admitere la aceste programe.

Tematica programelor de instruire a cuprins :

- Participarea; tehnici de participare publică;
- Decizii și comunicare la nivel de grup; studii de caz;
- Tehnici promoționale; evidențierea rolului tinerilor prin intermediul relațiilor publice;
- Managementul conflictelor; Tehnici de negociere;
- Pârghii legislative în domeniul procesului participativ în România;
- Politica de tineret în România; Strategii guvernamentale în domeniul tineretului;
- Problematika tineretului – abordare sociologică; studii de caz;
- Analiza organizațiilor de tineret din România și nivelul de implicare al acestora în procesul decizional - studii de caz;
- Parteneriat public – privat. Modele de parteneriat între structuri de tineret și instituții publice;

- Participarea tinerilor la realizarea proiectelor; Managementul proiectelor – studii de caz. *Echipa de experți* (lectori) care a susținut tematicile mai sus menționate a fost formată din:
 - Conf. univ. dr. Daniela HINCU – Academia de Studii Economice (ASE);
 - Iuliana ALBU - Director Departament Cooperare și Dezvoltare Instituțională, INA;
 - Asist. univ. dr. Cătălin DOBREA – Academia de Studii Economice (ASE);
 - Ionuț CROITORU – Federația Asociațiilor Studenților Economiști din România (FASER);
 - Dragoș NIȚĂ - Autoritatea Națională pentru Tineret (ANT);
 - Lăcrămioara OLTEANU- Asociația MASTER FORUM;
 - Claudia PETRESCU – Institutul pentru Cercetarea Calității Vieții (ICCV);
 - Sorin DUMITRU – expert colaborator INA.
 - Sorin MITULESCU – ANSIT;
 - Prof. univ. dr. Constanța BODEA – ASE.

Toate programele au fost finalizate prin acordarea fiecărui participant a unui certificat INA, în funcție de prezența la programe, precum și de evaluarea finală. Rezultatele testului final (feedback-ul pentru participanți) au fost transmise fiecărui participant.

De asemenea, și lectorilor le-a fost transmis feedback-ul din partea participanților, prin realizarea unei analize a răspunsurilor date de către participanți la chestionarul de evaluare a lectorilor.

Workshop pe tema implicării civice a tinerilor

Workshopul a fost organizat pe data de 17 noiembrie 2004, la sediul INA, București, cu sprijinul partenerilor din proiect (ASE, ASER, ICCV). Publicitatea workshop-ului s-a realizat prin diverse mijloace, printre care amintim: site-ul INA (www.ina.gov.ro)- diseminarea informației, comunicat de presă, *afiș de prezentare a evenimentului*.

Obiectivul specific al acestui seminar a constat în crearea oportunității de dezvoltare a unor parteneriate între participanți.

Grupul țintă a fost același ca și pentru cele trei programe de instruire, și anume:

- *funcționarii publici cu atribuții în domeniul politicilor de tineret* din administrația publică centrală și locală;
- *tineri membri ai organizațiilor non-guvernamentale* (ONG-urilor) de tineret.

În vederea pregătirii seminarului, au avut loc mai multe întâlniri cu lectorii de la programele de instruire precedente, precum și cu partenerii proiectului, întâlniri în cadrul cărora s-au stabilit:

- organizarea agendei zilei respective;
- lista invitaților;
- stabilirea temelor ce vor fi dezbătute în cadrul atelierelor de lucru.

Numărul participanților la acest eveniment a fost de 63 de persoane, dintre care 18 reprezentanți ai instituțiilor publice (din România – București, Baia Mare, Suceava; Republica Moldova) și 45 reprezentanți ai ONG-urilor de tineret din România (București, Oradea), Republica Moldova.

Agenda zilei de 17 noiembrie a fost organizată după cum urmează:

- ✓ *prima parte a zilei* a fost dedicată susținerii de către cei prezenți a proiectelor de succes derulate sau în curs de derulare;

- ✓ *partea a doua a zilei a fost destinată atelierelor de lucru (două ateliere cu teme specifice: "Strategia guvernamentală privind participarea tinerilor la adoptarea deciziilor în administrația publică" și „Oportunități de finanțare a proiectelor”).*

Fiecare participant a prezentat un proiect de parteneriat (Administrația publică/ONG; ONG/ONG) derulate sau in curs de derulare. (vezi agenda seminar). Pentru o mai buna vizibilitate a seminarului, prezentările au fost publicate pe site-ul INA.

Scopul întâlnirii în plen a fost de *informare, cunoaștere reciprocă și stabilire de contacte* (unele dintre ele materializându-se sub forma unor parteneriate: spre exemplu, Consiliul Municipal Chișinău și Grupul pentru Dezbatere și Consens Social, Asociația Studenților în Drept și ASER).

Obiectivul celor două ateliere a fost de creare a cadrului necesar dezbaterilor, discuțiilor pe teme propuse, teme considerate importante atât de către membrii ONG-urilor, cât și de reprezentanții instituțiilor publice.

Discuțiile din cadrul fiecărui atelier au fost conduse de un moderator: pentru atelierul 1-doamna Anca TOMESCU, UNDP, pentru atelierul 2-domnul Claudiu CONSTANTINESCU- reprezentant Autoritatea Națională pentru Tineret (A.N.T.) și domnul Ionuț SIBIAN- reprezentant Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile (FDSC).

Punctul de plecare al discuțiilor l-au constituit, în cazul ambelor ateliere, următoarele prezentări de proiecte:

Atelier 1

A.N.S.I.T. - Programul Youth (Sorin MITULESCU)

Asociația MASTER FORUM - Charta Participării Tinerilor și politicile publice de tineret la nivel local – perspective (Lucian VERESCIAGHIN)

Fundația Life Tineret (Oradea) – Planul de acțiune pentru Tineret (Oradea) – Marius HĂRDUȚ

A.N.T – prezentarea instituției ca actor al implementării strategiei privind tinerii (Simona TUDOR).

Atelier 2

A.N.T. – prezentarea ca instituție și unul dintre principalii finanțatori ai proiectelor de tineret (Claudiu CONSTANTINESCU)

FDSC – prezentarea organizației și modalitățile de finanțare (Ionuț SIBIAN).

Concluziile acestor ateliere pot fi rezumate astfel:

- Prezentările celor care au fost invitați au constituit importante inputuri referitoare la modul de percepție al celor cărora se adresează strategia privind participarea tinerilor (în special ONG-urilor). Astfel, în elaborarea unei strategii de acest gen trebuie să se aibe în vedere strategia la nivel european, contextul național al strategiilor, precum și strategiile, planurile de acțiune la nivel local. O direcție de urmat în vederea elaborării unei strategii viabile, coerente și realiste este formularea acesteia pornind de la planurile de acțiune la nivel local.
- Un rol important în fundamentarea strategiei de tineret o au activitatea de cercetare și relațiile cu ONG-urile active în acest domeniu. În același timp, trebuie să se țină cont de instrumentele formale și mai ales cele formale de care dispun ONG-urilor de tineret.
- Diferența clară între tipul de finanțare acordat de cele două organisme: ANT – fonduri guvernamentale, FDSC – fonduri europene. Astfel, diferența clară între tipul de finanțare conduce la diferențieri referitoare la modul de aplicare pentru aceste fonduri, criteriile de admitere a proiectelor, temele / componentele pentru care se poate aplica sunt diferite, unele destinate proiectelor sunt diferite. Modalitățile de finanțare valabile pentru A.N.T. sunt: participarea la Concursul Național de Proiecte de Tineret sau parteneriatele, în timp ce pentru F.D.S.C., principala sursă de finanțare o constituie [Programul PHARE 2003/005-551.01.05](#). O cunoaștere a condițiilor de aplicare este absolut necesară pentru a putea solicita surse de finanțare
- Necesitatea cunoașterii din timp a termenelor de lansare a competițiilor (în cazul ANT) și o mai clară descriere a condițiilor pentru aplicare (în cazul FDSC). Practic, aceasta ar însemna transmiterea

concluziilor pe care finanțatorii le au în urma evaluării diverselor proiecte, făcând chiar referiri la aspecte concrete (activități neeligibile, greșeli întâlnite în scrierea proiectelor).

- O atenție deosebită trebuie să se acorde și participanților, în sensul stimulării reciproce de a împărtăși experiența referitoare la obținerea de finanțări (ce succese, ce insuccese a avut fiecare). Pentru ca toate acestea să fie posibile, trebuie creat un cadru propice dezvoltării ideilor și schimbului de experiențe; un organism cu rol de facilitator (cum a fost spre exemplu INA, în această etapă) este absolut necesar pentru întâlnirea principalilor actori din domeniul tineretului

Implementarea pilot a consultanței on-line prin intermediul portalului

În vederea verificării procedurii de lucru au fost create o 15 conturi de utilizatori, care au fost distribuite studenților din cadrul Academiei de Studii Economice, cu solicitarea de a transmite cereri de consultanță și de a raporta modul de desfășurare a comunicării, inclusiv aprecieri legate de calitatea consultanței oferite. În perioada 1-15 noiembrie s-au înregistrat 100 solicitări, care au fost rezolvate de echipa de consultanță. 84,3% din cereri au fost soluționate în termen, restul au înregistrat întârzieri de până la 72 ore. S-a evaluat ca procedura funcționează satisfăcător. Din aprecierile formulate, pe scara 1-5 punctajul mediu obținut la calitatea consultanței a fost 3,7%.